

Bruxelles, 1. lipnja 2017.
(OR. en)

9901/17

**Međuinstitucijski predmet:
2015/0287 (COD)**

**JUSTCIV 137
CONSOM 246
DIGIT 157
AUDIO 84
DAPIX 224
DATAPROTECT 111
CULT 83
CODEC 968**

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Vijeće
Br. preth. dok.:	9641/17 + ADD 1
Br. dok. Kom.:	15251/15
Predmet:	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o određenim aspektima ugovorâ o isporuci digitalnog sadržaja (prvo čitanje) – opći pristup

I. UVOD

Komisijin Prijedlog direktive o određenim aspektima ugovorâ o isporuci digitalnog sadržaja („predložena direktiva”, „Direktiva”) podnesen je 9. prosinca 2015.¹ kao dio strategije jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu.

Prijedlog se temelji na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i na njega se stoga primjenjuje redovni zakonodavni postupak.

¹ Dokument 8672/15.

Svrha predložene direktive jest doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta uvođenjem usklađenijeg okvira za pravila ugovornog prava EU-a o ugovorima između poslovnih subjekata i potrošača o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga, konkretno pravila o pravnim lijekovima za potrošače u slučajevima neusklađenosti ili neisporuke digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga. Predloženom direktivom namjerava se pružiti visoka razina zaštite potrošača i veća pravna sigurnost s ciljem jačanja povjerenja europskih potrošača kod prekogranične kupnje i radi olakšanja prodaje diljem EU-a za poslovne subjekte, a osobito mala i srednja poduzeća („MSP-ovi”).

Vijeće za pravosuđe i unutarnje poslove održalo je rasprave o politikama o tom prijedlogu u ožujku (dok. 6150/16), lipnju (dok. 9768/16) i prosincu 2016. (dok. 14827/16). Izvješće o napretku podneseno je Vijeću (pravosuđe i unutarnji poslovi) u ožujku 2017. (dok. 7429/17).

Europski gospodarski i socijalni odbor 27. travnja 2016. donio je mišljenje o predloženoj direktivi.

Malteško predsjedništvo prepoznalo je važnost tog predmeta kao dijela strategije jedinstvenog digitalnog tržišta, koja je također prioritet Vijeća.

Nadovezujući se na političke smjernice koje je Vijeće (pravosuđe i unutarnji poslovi) odobrilo u lipnju 2016. (dok. 9768/16) te rezultate rasprave o politikama u Vijeću (pravosuđe i unutarnji poslovi) u prosincu 2016., Radna skupina za građansko pravo (ugovorno pravo) intenzivnim je tempom nastavila vijećanja o predloženoj direktivi.

S obzirom na znatan napredak ostvaren tijekom rasprava Radne skupine za građansko pravo (ugovorno pravo), predsjedništvo smatra da se sada može postići opći pristup o tekstu članaka i nizu važnih uvodnih izjava predložene direktive. Iako se počinje nazirati širok konsenzus o tekstu članaka i određenih uvodnih izjava buduće direktive navedenih u Dopuni 1. ovoj napomeni, o preostalim će se uvodnim izjavama još raspravljati te će što je prije moguće biti finalizirane nakon što Vijeće odobri opći pristup.

Coreper je 31. svibnja 2017. izrazio opću potporu za kompromis koji je predstavilo predsjedništvo (glavni su elementi kompromisnog paketa opisani u Prilogu ovoj napomeni) i odlučio kompromisni paket kako je naveden u Dodatku 1. ovoj napomeni podnijeti 8. i 9. lipnja 2017. Vijeću (pravosuđe i unutarnji poslovi) kako bi se odobrio kao opći pristup Vijeća.

Elementi kompromisnog teksta trebali bi se smatrati općim paketom čiji je cilj uspostava uravnoteženog režima visoke razine zaštite potrošača i stvaranje pogodnog poslovnog okruženja za poduzetnike iz EU-a. Kompromisom je ostvarena i osjetljiva ravnoteža među različitim stajalištima država članica.

II. ZAKLJUČAK

Imajući na umu važnost održavanja te osjetljive ravnoteže, Coreper se poziva da:

- (a) kao kompromisni paket odobri Nacrt općeg pristupa kako je utvrđen u Dopuni 1. ovoj napomeni,
- (b) primi na znanje da će se preostale uvodne izjave finalizirati na tehničkoj razini čim to bude moguće nakon sastanka Vijeća te
- (c) primi na znanje da će taj tekst predstavljati osnovu za pregovore s Europskim parlamentom za dogovor u prvom čitanju.

GLAVNI ELEMENTI KOMPROMISNOG PAKETA

A. Područje primjene

(a) Osobni podaci

S obzirom na povećanu vrijednost osobnih podataka u suvremenim poslovnim modelima, od početka pregovora uvelike se smatralo da bi potrošač trebao imati pravo na ugovorne pravne lijekove u slučaju neusklađenosti ili neisporuke ne samo kod ugovora u kojima potrošač plaća naknadu za digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu, nego i kod ugovora u kojima potrošač dobavljaču pruža osobne podatke. Istodobno se tijekom rasprava naglašavala važnost osiguravanja izbjegavanja bilo kakve interferencije s primjenom prava Unije o zaštiti osobnih podataka, a posebice Opće uredbe EU-a o zaštiti podataka („Opća uredba o zaštiti podataka”, „GDPR”).

U svjetlu toga i uzimajući u obzir pisana mišljenja Pravne službe Vijeća² i Europskog nadzornika za zaštitu podataka³, kompromisni tekst predsjedništva u okviru područja primjene predložene direktive obuhvaća sve ugovore o isporuci digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga, osim onih u kojima potrošač niti plaća naknadu niti pruža bilo kakve osobne podatke dobavljaču.

² Dokument 15287/16.

³ Dokument 7369/17.

S ciljem postizanja ravnoteže između interesa potrošača i poslovnih subjekata mnoge su delegacije smatrale važnim da se direktiva ne primjenjuje na situacije u kojima dobavljač ne iskorištava osobne podatke potrošača u komercijalne svrhe. Stoga se u okviru kompromisnog teksta predsjedništva predložena direktiva neće primjenjivati u slučajevima kada dobavljač obrađuje osobne podatke isključivo radi isporuke digitalnog sadržaja ili digitalne usluge ili kako bi ispunio pravne zahtjeve kojima podliježe, dok u protivnom te podatke ne bi obrađivao.

U kompromisnom tekstu također je izričito razjašnjeno da bilo kakva obrada osobnih podataka u kontekstu ugovora o isporuci digitalnog sadržaja ili digitalne usluge mora biti u skladu s pravom Unije o zaštiti osobnih podataka te da će u slučaju proturječnosti prevladati pravo Unije o zaštiti osobnih podataka.

(b) Ugrađeni digitalni sadržaj

U pogledu digitalnog sadržaja koji čini dio robe na način na koji bi izostankom tog digitalnog sadržaja („ugrađeni digitalni sadržaj”) takva roba bila neupotrebljiva ili bi bilo onemogućeno izvršenje njezinih glavnih funkcija, većina je smatrala prikladnijim da se u slučaju neusklađenosti ili neisporuke takve robe i ugrađenog softvera pravni lijekovi potrošača utvrđuju pravilima primjenjivima na robu.

Ugrađeni digitalni sadržaj stoga se kompromisnim tekstom predsjedništva isključuje iz područja primjene predložene direktive.

(c) OTT-ovi i odnos s telekomunikacijskim pravilima

S obzirom na razvoj tržišta novih aplikacija i digitalnih usluga koje pružaju tzv. „over the top” (OTT) usluge interpersonalne komunikacije i slanja poruka internetom, zbog čega ih sve više potrošača upotrebljava kao sredstvo komunikacije umjesto tradicionalnih telekomunikacijskih usluga, smatralo se potrebnim osigurati učinkovitu zaštitu potrošača u pogledu tih novih usluga.

Kompromisni tekst predsjedništva stoga odražava političku odluku Radne skupine o pružanju pravnih lijekova potrošačima koji se služe OTT uslugama u slučajevima neisporuke i neusklađenosti, predviđenih predloženom direktivom.

(d) Paketi ugovora

Što se tiče paketa ugovora koji sadržavaju elemente isporuke digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga i elemente pružanja drugih usluga ili robe, kompromisom predsjedništva predlaže se primjena predložene direktive samo na elemente ugovora koji se odnose na digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu. Bilo kakvi učinci koje bi prekid elementa digitalnog sadržaja ili digitalne usluge tog paketa moglo imati na druge elemente paketa ugovora podliježu nacionalnom pravu.

Međutim, budući da su tradicionalne telekomunikacijske usluge već uvelike regulirane, članak 16. Direktive (kojim se predviđa pravo potrošača na raskid dugoročnih ugovora) iznimno se ne bi trebao primjenjivati u slučajevima u kojima paket ugovora uključuje elemente tradicionalnih telekomunikacijskih usluga (usluga utemeljena na broju). U takvim slučajevima telekomunikacijska pravila EU-a primjenjivat će se na takve pakete ugovora.

B. Kriteriji usklađenosti

Slijedeći upute Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove iz lipnja i prosinca 2016., kompromisom predsjedništva pruža se ravnoteža između „subjektivnih” kriterija usklađenosti (dogovorenih u ugovoru) i „objektivnih” kriterija usklađenosti (utvrđenih pravom).

Kompromisnim tekstom predsjedništva također se razjašnjava da se radi o neusklađenosti ako digitalni sadržaj ili digitalna usluga nije u skladu s pravima treće strane, osobito onima koja se odnose na intelektualno vlasništvo, te da se u slučaju kršenja takvih prava primjenjuju pravni lijekovi predviđeni Direktivom osim ako je nacionalnim zakonom predviđena ništavost ili poništenje ugovora kao rezultat takvog kršenja.

C. Pravni lijekovi

(a) Pravni lijekovi u slučaju neisporuke

S ciljem očuvanja i interesa dobavljača i interesa potrošača kompromis predsjedništva o pravnim lijekovima u slučaju neisporuke uključuje glavnu obvezu potrošača da dobavljaču pruži još jednu priliku za isporuku digitalnog sadržaja ili digitalne usluge. Međutim, to je podložno zaštitnim mjerama kojima se potrošaču u određenim situacijama odmah omogućuje raskid ugovora bez davanja druge prilike dobavljaču.

(b) Pravni lijekovi u slučaju neusklađenosti

S ciljem poštovanja sustava različitih država članica i očuvanja poštene ravnoteže između interesa potrošača i dobavljača kompromisnim se tekstom predsjedništva, za razliku od Komisijina prijedloga, ne predviđa stroga hijerarhija pravnih lijekova u slučajevima neusklađenosti, nego se omogućuje veća fleksibilnost u pristupu različitim pravnim lijekovima (usklađivanje, sniženje cijene, raskid ugovora) utvrđivanjem uvjeta za uporabu različitih pravnih lijekova.

D. Vremenska ograničenja za odgovornost dobavljača za neusklađenost i prebacivanje tereta dokazivanja

U pogledu vremenskih ograničenja koja se odnose na odgovornost dobavljača za neusklađenost i povezanog vremenskog ograničenja za prebacivanje tereta dokazivanja (članci 9.a i 10.) mišljenja država članica i dalje su se znatno razilazila. Tekst predsjedništva koji se odnosi na te odredbe stoga bi se trebao tumačiti kao sveopći kompromis kojim se nastoji maksimalno približiti različita stajališta pouzdajući se u volju delegacija za postizanjem kompromisa i ustupke u pogledu drugih dijelova kompromisnog paketa.

Uzimajući u obzir vrlo različita poimanja jamstvenih rokova i rokova zastare u nacionalnim pravima država članica, kompromisom predsjedništva morala se prihvatiti nemogućnost donošenja potpuno usklađenih pravila o vremenskim ograničenjima. Stoga se radi postizanja ciljeva predložene direktive kompromisom predsjedništva u članku 9.a predviđa da bilo kakav jamstveni rok ili rok zastare predviđen nacionalnim pravom za odgovornost dobavljača u slučajevima neusklađenosti (izraženo pojednostavljenim riječima) ne smije biti kraći od dvije godine.

U pogledu razdoblja za prebacivanje tereta dokazivanja (članak 10 stavak 1.a), predsjedništvo predlaže razdoblje od jedne godine kao kompromis između onih delegacija koje preferiraju kratko razdoblje od šest mjeseci, onih koje žele jednogodišnje razdoblje te onih koje žele uskladiti to razdoblje s dvogodišnjim vremenskim ograničenjem iz članka 9.a.

E. Ostala prava potrošača

Kompromisni tekst članaka 15. i 16. kojima se utvrđuju prava potrošača u slučaju izmjene digitalnog sadržaja ili digitalne usluge od strane dobavljača odnosno pravo potrošača na raskid dugoročnih ugovora važan je element uravnoteženog paketa kojim se potrošače štiti od vezanosti za izmijenjeni ugovor ili dugoročni ugovor koji više ne žele.